

Dovolání

Dovolacím důvodem podle ustanovení § 241a odst. 3 o.s.ř. lze napadnout výsledek činnosti soudu při hodnocení důkazů, na jehož nesprávnost lze usuzovat - jak vyplývá ze zásady volného hodnocení důkazů - jen ze způsobu, jak k němu odvolací soud dospěl. Nelze-li soudu v tomto směru vytknout žádné pochybení, není možné ani polemizovat s jeho skutkovými závěry.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky, sp.zn. 21 Cdo 5141/2007, ze dne 29.1.2009)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce S. S., a.s., zastoupeného advokátem, proti žalovanému V. P., zastoupenému advokátem, za účasti K. p., a.s. člena skupiny V. I. G., jako vedlejšího účastníka na straně žalobce, o zrušení povinnosti platit náhradu za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti, vedené u Okresního soudu v Chebu pod sp. zn. 9 C 100/2006, o dovolání žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 18. července 2007 č.j. 12 Co 324/2007-57, tak, že rozsudek krajského soudu se zrušuje a věc se vrací Krajskému soudu v Plzni k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Žalobce se (žalobou změněnou se souhlasem soudu prvního stupně) domáhal, aby jeho povinnost platit žalovanému náhradu za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti ve výši 3.322,- Kč měsíčně, která mu byla uložena rozsudkem Okresního soudu v Chebu ze dne 19.3.2002 č.j. 8 C 16/2002-11, potvrzeným rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 23.1.2003 č.j. 14 Co 604/2002-68, byla zrušena v období od 1.7.2005 do 28.2.2006. Žalobu odůvodnil tím, že vzhledem ke skutečnosti, že žalovaný na základě posouzení zdravotního stavu provedeného dne 21.3.2005 L. p. s. Č. s. s. z. „přestal být plně invalidní a stal se částečně invalidním“ a od 10.5.2005 mu byl „na základě této změny“ rozhodnutím Č. s. s. z. přiznán částečný invalidní důchod, došlo podle názoru žalobce k podstatné změně poměrů na straně žalovaného odůvodňující zrušení povinnosti žalobce platit žalovanému náhradu za ztrátu na výdělku až do 6.2.2006, kdy byl žalobci rozhodnutím Č. s. s. z. opětovně přiznán plný invalidní důchod.

Okresní soud v Chebu rozsudkem ze dne 26.2.2007 č.j. 9 C 100/2006-33 zrušil povinnost žalobce platit žalovanému „měsíční důchod v částce 3.322,- Kč v období od 1.7.2005 do 28.2.2006“ a vyslovil, že „tím se mění rozsudek 8 C 116/2002-11 (správně 8 C 16/2002-11) zdejšího soudu“; současně rozhodl, že „žalobci se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává“ a že „o odměně ustanoveného zástupce bude rozhodnuto samostatným rozhodnutím“. Soud prvního stupně zdůraznil, že „dle platné judikatury“ o změnu poměrů poškozeného (§ 202 odst. 1 zák. práce) „jde vždy“, jestliže poškozenému zaměstnanci byl pro následky pracovního úrazu namísto dosud pobíraného plného invalidního důchodu (který byl rozhodující při rozhodování o výši náhrady za ztrátu na výdělku) přiznán pouze částečný invalidní důchod. Přiznáním částečného invalidního důchodu se tudíž okolnosti na straně žalovaného „změnily v tom“, že žalovaný (oproti stavu, kdy byl plně invalidním) byl již schopen částečně vykonávat výdělečnou činnost, „při níž, pokud by mu byla zajištěna, by mohl dosahovat alespoň polovinu minimální mzdy, která v uvedené době činila 7.185,- Kč“. Skutečnost, že žalovanému nebyla úřadem práce zajištěna vhodná práce, která by odpovídala jeho pracovní a zdravotní schopnosti, nemůže být podle názoru soudu prvního stupně důvodem pro trvání povinnosti žalobce, neboť „povinnost žalobce k náhradě škody je dána pro škodu vzniklou v

souvislosti s pracovním úrazem, nikoli v souvislosti s nedostatkem vhodné práce na trhu“. Protože „z výše uvedených důvodů“ na straně žalovaného došlo k podstatné změně poměrů ve smyslu ustanovení § 202 odst. 1 zák. práce, soud prvního stupně žalobě vyhověl.

K odvolání žalovaného Krajský soud v Plzni (poté, co připustil změnu žaloby ohledně období, v němž má být předmětná povinnost žalobce zrušena) rozsudkem ze dne 18.7.2007 č.j. 12 Co 324/2007-57 rozsudek soudu prvního stupně „v části odvoláním dotčené, tj. ve výrocích pod body I., II. a III.“ změnil tak, že zamítl žalobu na zrušení povinnosti žalobce platit žalovanému náhradu za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti ve výši 3.322,- Kč měsíčně za dobu od 10.5.2005 do 5.2.2006, a rozhodl, že „žalobce je povinen zaplatit České republice – Okresnímu soudu v Chebu na nákladech za řízení před soudem prvního stupně 15.196,- Kč a na nákladech odvolacího řízení 14.839,- Kč“. Odvolací soud uvedl, že soud prvního stupně „aplikoval správně“ na danou věc ustanovení § 202 odst. 1 zák. práce a „věc posoudil podle ustálené soudní praxe“, odvolací soud však „s ohledem na specifické okolnosti souzeného případu“ dospěl k závěru, že v daném případě nedošlo ke změně poměrů na straně poškozeného (žalovaného). Odvolací soud „zjistil“, že od přiznání plného invalidního důchodu v roce 2001 „nedošlo ke zlepšení zdravotního stavu žalovaného“, neboť „stále není schopen srozumitelně komunikovat, trpí závratěmi a není prakticky zařaditelný do žádného zaměstnání“. Před pracovním úrazem žalovaný vykonával funkci pracovníka bezpečnostní služby (a tvořil mobilní hlídku), pro jejíž výkon „byl předpokladem výborný fyzický a psychický stav“. Nebyť pracovního úrazu – jak odvolací soud dále uvedl – „nepochybně by žalovaný bez problémů jako mladý člověk vyučený v žádaném oboru získal zaměstnání“; po pracovním úrazu však „není schopen vykonávat žádné zaměstnání, o čemž svědčí skutečnost, že mu úřad práce nebyl schopen žádné zaměstnání nabídnout, ale také skutečnost, že po šesti měsících po odnětí plného invalidního důchodu mu byl plný invalidní důchod opětovně přiznán“. K odnětí plného invalidního důchodu „došlo podle zjištění odvolacího soudu, aniž by posudková komise žalovaného viděla a aniž by přihlédla k výrazné poruše schopnosti komunikace, která i podle logopedického vyšetření má výrazný vliv v případných pracovních i interpersonálních vztazích“. Za tohoto stavu tudíž podle názoru odvolacího soudu „skutečným důvodem pro odnětí plného invalidního důchodu nebylo zlepšení zdravotního stavu žalovaného, ale změna legislativy spočívající v přehodnocení hledisek pro přiznání částečného invalidního důchodu“.

V dovolání proti tomuto rozsudku odvolacího soudu žalobce namítal, že, ačkoliv „bylo mezi účastníky nesporné“, že v období od 10.5.2005 do 5.2.2006 byl žalovanému pro následky pracovního úrazu namísto plného invalidního důchodu přiznán pouze částečný invalidní důchod, což „dle stávajících výkladů a rozhodovací praxe NS ČR“ vždy znamená změnu v poměrech poškozeného ve smyslu ustanovení § 202 odst. 1 zák. práce, odvolací soud dovodil, že nedošlo ke zlepšení zdravotního stavu, a tím ani ke změně poměrů na straně žalovaného. Uvedený skutkový závěr odvolacího soudu nemá podle názoru dovolatele „oporu v provedeném dokazování“ a je „v přímém rozporu s jediným objektivně zjištěným popisem zdravotního stavu žalovaného“, a to se závěrem posudkové komise ČSSZ (složené z odborníků schopných objektivně posoudit zdravotní stav a jeho případné změny), která „právě s ohledem na nově zjištěný zdravotní stav žalovaného“ dospěla k závěru, že žalovaný je již schopen lehčí práce bez zátěže, a „s ohledem na tuto změnu okolností, rozhodujících pro určení náhrady za ztrátu na výdělků“, byl pak žalovanému odňat plný invalidní důchod a byl mu přiznán pouze částečný invalidní důchod. Odvolací soud však své skutkové zjištění ohledně zdravotního stavu žalovaného „založil pouze na své volné úvaze“, ačkoliv k posouzení zdravotního stavu „s největší pravděpodobností není odborně způsobilý“. Žalobce navrhl, aby dovolací soud napadený rozsudek odvolacího soudu zrušil a aby věc vrátil „soudu prvního stupně“ k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu oprávněnou osobou (účastníkem řízení) v zákonné lhůtě (§ 240 odst. 1 o.s.ř.) a že jde o rozsudek, proti kterému je podle ustanovení § 237 odst. 1 písm.

a) o.s.ř dovolání pří-pustné, přezkou-mal napadený měnící rozsudek bez nařízení jednání (§ 243a odst. 1, věta první o.s.ř.) a dospěl k závěru, že dovolání je opodstatněné.

Z hlediska skutkového stavu bylo v posuzované věci zjištěno (správnost uvedených skutkových zjištění soudů dovolatel nezpochybňuje), že žalovaný jako zaměstnanec žalobce utrpěl dne 17.8.2000 pracovní úraz, pro jehož následky mu byl od 15.8.2001 přiznán plný invalidní důchod. Pravomocným rozsudkem Okresního soudu v Chebu ze dne 19.3.2002 č.j. 8 C 16/2002-11, potvrzeným rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 23.1.2003 č.j. 14 Co 604/2002-68, byla žalobci - mimo jiné - uložena povinnost platit žalovanému z titulu pracovního úrazu na náhradě za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti od 1.1.2002 pravidelný měsíční peněžitý důchod ve výši 3.322,- Kč. Rozhodnutím Č. s. s. z. ze dne 10.6.2005 byl žalovanému od 10.5.2005 přiznán částečný invalidní důchod „podle ustanovení § 44 odst.1 zákona č. [155/1995](#) Sb. v platném znění“. Od 13.5.2005 do 5.2.2006 byl žalovaný veden u Ú. p. v Ch. v evidenci uchazečů o zaměstnání, žádné vhodné pracovní místo však pro něj nebylo nalezeno. Rozhodnutím Č. s. s. z. ze dne 29.5.2006 byl žalovanému od 6.2.2006 přiznán plný invalidní důchod „podle ustanovení § 39 odst.1/a zákona č. [155/1995](#) Sb. v platném znění“. Žalobce se touto žalobou domáhá, aby jeho povinnost platit žalovanému náhradu za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti ve výši 3.322,- Kč měsíčně byla zrušena v období od 10.5.2005 do 5.2.2006, kdy podle jeho názoru došlo k podstatné změně poměrů na straně žalovaného.

Projednávanou věc je třeba i v současné době posuzovat - s ohledem na to, že se žalobce domáhá zrušení své povinnosti platit žalovanému náhradu za ztrátu na výdělků ode dne 10.5.2005 - podle zákona č. [65/1965](#) Sb., zákoníku práce, ve znění účinném do 30.6.2005, tj. přede dnem, než nabyl účinnosti zákon č. [253/2005](#) Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o inspekcii práce (srov. § 364 odst. 2 zákona č. [262/2006](#) Sb., zákoníku práce) - dále jen „zák. práce“.

Předpoklady odpovědnosti zaměstnavatele vůči zaměstnanci za škodu při pracovním úrazu podle ustanovení § 190 odst. 1 zák. práce jsou pracovní úraz (poškození na zdraví zaměstnance nebo jeho smrt úrazem, k němuž došlo při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním), vznik škody a příčinná souvislost mezi pracovním úrazem a vznikem škody. O vztah příčinné souvislosti se jedná tehdy, vznikla-li škoda následkem pracovního úrazu (tj. bez pracovního úrazu by škoda nevznikla tak, jak vznikla). Odpovědnost za škodu při pracovním úrazu je tzv. objektivní odpovědností; zaměstnavatel tedy odpovídá za samotný výsledek (za škodu), aniž je uvažováno jeho případné zavinění.

Škoda, která vzniká následkem pracovního úrazu, spočívá též ve ztrátě na výdělků po skončení pracovní neschopnosti (při uznání plné invalidity nebo částečné invalidity). Ke ztrátě na výdělků dochází proto, že pracovní schopnost zaměstnance byla následkem pracovního úrazu snížena (omezena) nebo zanikla, a účelem náhrady za ztrátu na tomto výdělků je poskytnout přiměřené odškodnění zaměstnanci, který není schopen pro své zdravotní postižení způsobené pracovním úrazem dosahovat takový výdělek, jaký měl před poškozením. Škoda spočívající ve ztrátě na výdělků je majetkovou újmou, která se stanoví ve výši rozdílu mezi průměrným výdělků zaměstnance před vznikem škody a výdělků po poškození, k němuž je třeba připočítat případný plný invalidní nebo částečný invalidní důchod poskytovaný z téhož důvodu; tímto způsobem jsou vyjádřeny snížení (omezení) nebo ztráta pracovní způsobilosti poškozeného a jeho neschopnost dosahovat pro následky pracovního úrazu stejný výdělek jako před poškozením.

Jestliže všechny předpoklady odpovědnosti za škodu při pracovních úrazech byly splněny, je zaměstnavatel povinen hradit zaměstnanci škodu, dokud nenastane skutečnost, která představuje změnu okolností, které byly rozhodující pro určení výše náhrady škody, tj. dokud nedojde ke změně poměrů ve smyslu ustanovení § 202 odst. 1 zák. práce.

Podle ustanovení § 202 odst. 1 zák. práce změní-li se podstatně poměry poškozeného, které byly rozhodující pro určení výše náhrady škody, může se poškozený i zaměstnavatel domáhat změny v úpravě svých práv, popřípadě povinností.

Změna v okolnostech, které byly rozhodující pro určení výše škody, má podle ustanovení § 202 odst. 1 zák. práce význam - jak zdůrazňuje i odvolací soud - jen tehdy, týká-li se poměrů poškozeného (platná právní úprava se změnou poměrů, která nastala u odpovědného subjektu, žádné právní následky nespojuje), spočívá-li změna poměrů přímo v osobě poškozeného a jde-li o změnu podstatnou. Důsledkem této změny může být, že od okamžiku, kdy změna nastala, nárok na náhradu za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti (při uznání invalidity nebo částečné invalidity) podle ustanovení § 195 zák. práce zaniká a náhrada za ztrátu na výdělků z tohoto titulu poškozenému zaměstnanci nadále nepřísluší. Zanikl-li tímto způsobem nárok zaměstnance na náhradu za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti (při uznání invalidity nebo částečné invalidity) a dojde-li poté znovu k podstatné změně v poměrech poškozeného ve smyslu ustanovení § 202 odst.1 zákoníku práce, která odůvodňuje, aby zaměstnanec náhradu za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti (při uznání invalidity nebo částečné invalidity) znovu pobíral, vznikne mu od okamžiku, kdy taková změna nastala, opětovně nárok na náhradu za ztrátu na výdělků podle ustanovení § 195 zák. práce.

Pro závěr, zda došlo k podstatné změně poměrů poškozeného ve smyslu ustanovení § 202 odst. 1 zák. práce, který je daném případě rozhodující z hlediska posuzování změny okolností, které jsou ve smyslu ustanovení § 163 odst. 1 o.s.ř. rozhodné pro změnu rozsudku odsuzujícího k plnění v budoucnu splatné náhrady za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti (§ 195 zák. práce) formou pravidelného měsíčního peněžitého důchodu, je nezbytné porovnat poměry poškozeného, které byly rozhodující pro určení výše náhrady za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti (pro uznání invalidity nebo částečné invalidity), a nové poměry poškozeného.

V této souvislosti vychází ustálená soudní praxe z názoru, že o změnu poměrů poškozeného ve smyslu ustanovení § 202 odst. 1 zák. práce jde vždy, jestliže poškozenému zaměstnanci byl pro následky pracovního úrazu namísto dosud pobíraného plného invalidního důchodu přiznán pouze částečný invalidní důchod (srov. právní názor vyjádřený v rozsudku Nejvyššího soudu České republiky ze dne 22.10.2002 č.j. 21 Cdo 347/2002, uveřejněném pod č. 213 v časopise Soudní judikatura, ročník 2002, na který poukazuje i soud prvního stupně a dovolatel). Uvedený právní názor, na kterém dovolací soud nemá důvod ani nyní cokoliv měnit, je odůvodněn tím, že při uznání plné invalidity není poškozený zaměstnanec povinen vykonávat jakoukoliv výdělečnou činnost, a proto ztráta pracovní způsobilosti takového zaměstnance a jeho neschopnost dosahovat pro následky pracovního úrazu stejný výdělek jako před poškozením je vyjádřena ve výši rozdílu mezi jeho průměrným výdělkem před vznikem škody a plným invalidním důchodem, poskytovaným z důvodu pracovního úrazu. Při změně invalidity z plné na částečnou (je-li důvodem změna zdravotního stavu poškozeného zaměstnance) se okolnosti, které byly rozhodující pro určení náhrady za ztrátu na výdělků, mění v tom, že poškozený zaměstnanec je již schopen, byť v omezeném rozsahu, vykonávat výdělečnou činnost; proto omezení pracovní způsobilosti takového zaměstnance a jeho neschopnost dosahovat pro následky pracovního úrazu stejný výdělek jako před poškozením je od okamžiku přiznání částečného invalidního důchodu vyjádřena ve výši rozdílu mezi průměrným výdělkem poškozeného před vznikem škody a výdělkem po poškození, k němuž je třeba připočítat částečný invalidní důchod poskytovaný z téhož důvodu. Uvedená změna, která se týká poměrů poškozeného a spočívá přímo v osobě poškozeného (v jeho zdravotním stavu, vyvolaném pracovním úrazem), nepochybně představuje podstatnou změnu poměrů poškozeného ve smyslu ustanovení § 202 odst. 1 zák. práce.

Okolnost, zda je zaměstnanec plně, případně částečně invalidní posuzují v souladu s ustanovením § 8 zákona č. [582/1991](#) Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších

předpisů, O. s. s. z. Kritéria, podle kterých zdravotní stav a pracovní schopnost zaměstnance v tomto směru posuzují, vyplývají z právních předpisů (srov. např. § 39 a § 44 zákona č. [155/1995](#) Sb., o důchodovém pojištění, nebo vyhlášku č. [284/1995](#) Sb., kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění). Odvolacímu soudu lze přisvědčit v tom, že pouhá změna kritérií pro přiznání plného, příp. částečného invalidního důchodu, bez současné změny zdravotního stavu poškozeného neznamena, že okolnosti, které byly rozhodující pro vznik povinnosti zaměstnavatele k náhradě za ztrátu na výděleku po skončení pracovní neschopnosti, tak jak je má na mysli ustanovení § 202 odst. 1 zák. práce, se změnil. Proto je odůvodněn závěr, že podstatnou změnou poměrů na straně poškozeného zaměstnance, který byl již dříve pro následky pracovního úrazu uznán plně invalidním a jehož zdravotní stav nedoznal podstatné změny, není změna hledisek (kritérií) pro posouzení, zda zdravotní stav zaměstnance odůvodňuje uznání plné, případně částečné invalidity. V novém posudku lékaře okresní správy sociálního zabezpečení příslušného podle ustanovení § 8 a § 95 zákona č. [582/1991](#) Sb. k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti, podle kterého zaměstnanec již není nadále plně invalidní, ale je částečně invalidní, jen v důsledku změny posudkových kritérií, tedy nelze spatřovat skutečnost umožňující změnu rozsudku ve smyslu ustanovení § 163 odst. 1 o.s.ř. (srov. obdobně rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 14.3.2001 č.j. 21 Cdo 1026/2000, uveřejněný pod č. 105 v časopise Soudní judikatura, ročník 2001)

Uvedené vztaženo na posuzovanou věc znamená, že skutečnost, že žalovanému byl pro následky pracovního úrazu ze dne 17.8.2000 namísto dosud pobíraného plného invalidního důchodu od 10.5.2005 přiznán pouze částečný invalidní důchod, nepředstavuje změnu poměrů poškozeného ve smyslu ustanovení § 202 odst. 1 zák. práce odůvodňující úpravu, případně zánik, povinnosti žalobce platit žalovanému náhradu za ztrátu na výděleku po skončení pracovní neschopnosti tehdy, jestliže ke změně invalidity žalovaného nedošlo z důvodu změny (zlepšení) jeho zdravotního stavu, nýbrž kupř. jen v důsledku změny posudkových kritérií.

V projednávané věci dospěl odvolací soud k závěru, že „s ohledem na specifické okolnosti souzeného případu“ nedošlo ke změně poměrů na straně poškozeného (žalovaného), neboť „skutečným důvodem pro odnětí plného invalidního důchodu nebylo zlepšení zdravotního stavu žalovaného, ale změna legislativy spočívající v přehodnocení hledisek pro přiznání částečného invalidního důchodu“. Závěr odvolacího soudu o tom, jaké skutečnosti byly důvodem pro odnětí plného invalidního důchodu žalovanému představuje skutkové zjištění soudu. Jedná se o výsledek dokazování (hodnocení důkazů), při němž soud hodnotí důkazy podle své úvahy, a to každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti, a přihlíží přitom pečlivě ke všemu, co vyšlo za řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci (srov. § 132 o.s.ř.). Správnost tohoto závěru lze v dovolacím řízení zpochybnit – jak ostatně správně činí dovolatel – dovolacím důvodem uvedeným v ustanovení § 241a odst. 3 o.s.ř.

Podle ustanovení § 241a odst. 3 o.s.ř. lze dovolání, které je přípustné mimo jiné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. a) o.s.ř. (a tak je tomu v projednávané věci), podat z důvodu, že rozhodnutí vychází ze skutkového zjištění, které nemá podle obsahu spisu v podstatné části oporu v provedeném dokazování.

Za skutkové zjištění, které nemá podle obsahu spisu oporu v provedeném dokazování, je třeba ve smyslu citovaného ustanovení rozumět výsledek hodnocení důkazů soudem, který neodpovídá postupu vyplývajícímu z ustanovení § 132 o.s.ř., protože soud vzal v úvahu skutečnosti, které z provedených důkazů nebo přednesů účastníků nevyplývaly ani jinak nevyšly za řízení najevo, protože soud pominul rozhodné skutečnosti, které byly provedenými důkazy prokázány nebo vyšly za řízení najevo, nebo protože v hodnocení důkazů, popř. poznatků, které vplynuly z přednesů účastníků nebo které vyšly najevo jinak, z hlediska závažnosti (důležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálně věrohodnosti, je logický rozpor, nebo jestliže hodnocení důkazů odporuje ustanovením § 133 až § 135 o.s.ř. Skutkové zjištění nemá oporu v provedeném dokazování v podstatné části tehdy, týká-li se

skutečností, které byly významné pro posouzení věci z hlediska hmotného práva. Provedeným dokazováním je třeba rozumět jak dokazování provedené u soudu prvního stupně, tak i dokazování provedené před odvolacím soudem.

Dovolacím důvodem podle ustanovení § 241a odst. 3 o.s.ř. lze napadnout výsledek činnosti soudu při hodnocení důkazů, na jehož nesprávnost lze usuzovat - jak vyplývá ze zásady volného hodnocení důkazů - jen ze způsobu, jak k němu odvolací soud dospěl. Nelze-li soudu v tomto směru vytknout žádné pochybení, není možné ani polemizovat s jeho skutkovými závěry. Znamená to, že hodnocení důkazů, a tedy ani skutkové zjištění jako jeho výsledek, z jiných než výše uvedených důvodů nelze dovoláním úspěšně napadnout.

Z odůvodnění napadeného rozsudku a z obsahu spisu vyplývá, že při zjišťování, jaké skutečnosti byly důvodem pro změnu invalidity žalovaného, vycházel odvolací soud z úvahy, že před pracovním úrazem žalovaný vykonával práci v bezpečnosti službě, pro jejíž výkon „byl předpokladem výborný fyzický a psychický stav“, a „nebýt pracovního úrazu nepochybně by žalovaný bez problémů jako mladý člověk vyučený v žádaném oboru získal zaměstnání“, avšak že po pracovním úrazu žalovaný „není schopen vykonávat žádné zaměstnání“, „stále není schopen srozumitelně komunikovat, trpí závratěmi a není prakticky zařaditelný do žádného zaměstnání“, o čemž „svědčí skutečnost, že mu úřad práce nebyl schopen žádné zaměstnání nabídnout, ale také skutečnost, že po šesti měsících po odnětí plného invalidního důchodu mu byl plný invalidní důchod opětovně přiznán“. V této souvislosti rovněž akcentoval, že „k odnětí plného invalidního důchodu došlo podle zjištění odvolacího soudu aniž by posudková komise žalovaného viděla a aniž by přihlédla k výrazné poruše schopnosti komunikace, která i podle logopedického vyšetření má výrazný vliv v případných pracovních i interpersonálních vztazích“. Na základě těchto okolností odvolací soud dovodil, že „od přiznání plného invalidního důchodu v roce 2001 nedošlo ke zlepšení zdravotního stavu žalovaného“, a že proto „skutečným důvodem pro odnětí plného invalidního důchodu nebylo zlepšení zdravotního stavu žalovaného, ale změna legislativy spočívající v přehodnocení hledisek pro přiznání částečného invalidního důchodu“. Takovéto hodnocení důkazů však nelze považovat za odpovídající zákonu, neboť odvolací soud nehodnotil všechny důkazy provedené u soudu prvního stupně a v řízení odvolacím, které se vztahovaly k rozhodné skutkové otázce (každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti). Do procesu hodnocení důkazů nezahrnul zejména skutečnosti a důkazy, které závěru odvolacího soudu odporují, a s těmito důkazy se nevypořádal. Jedná se především o listinný důkaz - „výpis ze záznamu o jednání, posouzení zdravotního stavu ve smyslu ustanovení § 8 zák. č. [582/1991](#) Sb. v platném znění“ ze dne 21.3.2005, ve kterém lékař referátu lékařské posudkové služby ČSSZ v Ch. MUDr. O. S. „po prostudování zdravotní dokumentace a přešetření zdravotního stavu žalovaného uzavírá“, že žalovaný „již není nadále plně invalidní dle § 39 odst. 1 zák. č. [155/1995](#) Sb. v platném znění, ale je částečně invalidní dle § 44 odst.1 zák. č. [155/1995](#) Sb. v platném znění v souvislosti s pracovním úrazem ze dne 17.8.2000“, neboť „z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti poklesla nejméně o 33%, nedosahuje však výše 66%; nejedná se o zdravotní postižení odpovídající příloze č. 3 vyhl. č. 284/1995 umožňující soustavnou výdělečnou činnost jen za zcela mimořádných podmínek, ani se nejedná o zdravotní postižení odpovídající příl. č. 4 vyhl. č. [284/1995](#) Sb. v platném znění značně ztěžující obecné životní podmínky“.

I když lze chápat postoj odvolacího soudu, že skutečnost, že žalobci byl odňat plný invalidní důchod pouze na dobu na několika měsíců (od 10.5.2005 do 5.2.2006), vzbuzuje vážné pochybnosti o tom, že důvodem tohoto odnětí byla okolnost, že žalovaný trvale nabyl částečné způsobilosti k výkonu soustavné výdělečné činnosti, představuje úsudek o zdravotním stavu a pracovní schopnosti žalovaného (o tom, zda ve srovnání se stavem rozhodným pro přiznání náhrady za ztrátu na výdělku rozsudkem ze dne 19.3.2002 č.j. 8 C 16/2002-11 se následky pracovního úrazu zlepšily v uvedeném období natolik, že žalovaný nabyl částečné způsobilosti k výkonu soustavné výdělečné činnosti)

skutkovou otázku, k jejímuž posouzení je třeba odborných znalostí. Měl-li odvolací soud pochybnosti o korektnosti závěru MUDr. O. S. o zdravotním stavu žalovaného ke dni 21.3.2005, který byl podkladem pro následné rozhodnutí Č. s. s. z. ze dne 10.6.2005, jímž byl žalovanému od 10.5.2005 (namísto dosud pobíraného plného invalidního důchodu) přiznán částečný invalidní důchod „podle ustanovení § 44 odst.1 zákona č. [155/1995](#) Sb. v platném znění“, měl si k tomu zajistit odpovídající odborný podklad, například formou znaleckého posudku (srov. § 127 o.s.ř.).

Jelikož odvolací soud pomínil rozhodné skutečnosti, které vyplývají z důkazů provedených před soudem prvního stupně, neodpovídá výsledek takto vadného a neúplného hodnocení důkazů soudem postupu stanovenému v ustanovení § 132 o.s.ř. Skutkové zjištění odvolacího soudu, že „skutečným důvodem pro odnětí plného invalidního důchodu nebylo zlepšení zdravotního stavu žalovaného, ale změna legislativy spočívající v přehodnocení hledisek pro přiznání částečného invalidního důchodu“, proto nemá oporu v provedeném dokazování, a nemohou tedy zatím obstát ani právní závěry odvolacího soudu, které byly na tomto skutkovém zjištění založeny.

Na uvedeném závěru nic nemění skutečnost, na kterou odvolací soud poukazuje ve svých úvahách o zdravotním stavu žalovaného, že „po odnětí plného invalidního důchodu mu úřad práce nebyl schopen nabídnout žádné zaměstnání“. Odvolací soud nepřihlíží náležitě k tomu, že skutečnost, že poškozený zaměstnanec, který pro následky pracovního úrazu nemůže konat dosavadní práci, nemůže nastoupit po pracovním úrazu jiné zaměstnání odpovídající pracovním úrazem snížené (omezené) pracovní způsobilosti jen pro nedostatek pracovních příležitostí, není způsobena následky pracovního úrazu, ale situací na trhu práce. Proto je odůvodněn závěr, že z titulu odpovědnosti za škodu při pracovním úrazu nemůže být zaměstnanci, který pro následky pracovního úrazu není schopen konat dosavadní práci, uhrazena újma, spočívající v tom, že pro nedostatek vhodných pracovních příležitostí nemůže po pracovním úrazu mít příjem z vlastní výdělečné činnosti. Jestliže zaměstnanec nemá po skončení pracovní neschopnosti (při uznání částečné invalidity) pro nedostatek vhodných pracovních příležitostí příjem z vlastní výdělečné činnosti, je třeba „výdělek zaměstnance po pracovním úrazu“ ve smyslu ustanovení § 195 odst. 1 zák. práce stanovit podle pravděpodobného výdělku (§ 17 odst.4 zákona č. [1/1992](#) Sb., o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a o průměrném výdělku, ve znění pozdějších předpisů), jehož by poškozený zaměstnanec dosáhl při práci, odpovídající jeho schopnostem, kvalifikaci a zdravotnímu stavu, jíž by prokazatelně vykonával, kdyby tomu nebránil nedostatek pracovních příležitostí (srov. též právní názor vyjádřený v rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 1.12.2000 sp. zn. 21 Cdo 2805/99, uveřejněném pod č. 45 v časopise Soudní judikatura, roč. 2001).

Z uvedeného vyplývá, že napadený rozsudek odvolacího soudu není správný. Nejvyšší soud České republiky jej proto podle ustanovení § 243b odst. 2 část věty za středníkem o.s.ř. zrušil a věc vrátil Krajskému soudu v Plzni k dalšímu řízení (§ 243b odst. 3 věta první o.s.ř.).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušení řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)

- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)